

William Ritter: Jackaby

Anotace:

Abigail Rooková právě přicestovala do Nového Fiddlehamu, města v Nové Anglii, píše se rok 1892 a ona nutně potřebuje najít práci. Potkává R. F. Jackabyho, detektiva objasňujícího neobjasnitelné, jehož bystré oko si všímá všeho neobvyklého – což zahrnuje i pozorování nadpřirozených bytostí. Abigail má zase jiný dar, dokáže si všímat obyčejných, ale podstatných detailů, takže se na místo Jackabyho asistentky výborně hodí. Hned během svého prvního dne v novém zaměstnání se Abigail ocitne uprostřed napínavého případu: Ve městě řádí sériový vrah. Policie je přesvědčená, že se jedná o běžného kriminálního, ale Jackaby si je jistý, že je to nelidská zrůda, jejíž existenci policie – s výjimkou mladého pohledného detektiva Charlieho Canea – popírá.

V debutu Williama Rittera se setkává *Doctor Who* se *Sherlockem*. Vystupuje v něm detektiv, který se specializuje na paranormální jevy, a my ho sledujeme očima jeho odvážné a inteligentní asistentky v příběhu, který překypuje troufalým vtípem a pořádnou dávkou hrůzy.

Ohlasy z recenzí:

„Dobrodružství ve stylu Sherlocka Holmesa, ve kterém vystupuje sobecký a výstřední R. F. Jackaby a jeho zmatená, ale neocenitelná asistentka, Abigail Rooková. Abigail věnuje pozornost všedním věcem, skvěle se tak doplňuje s Jackabym, který si všímá hlavně paranormálních jevů, Abigail je osvěžující, realistická a sympatická hrdinka. Vedlejší postavy – ke kterým patří i Jackabyho dům – jsou stejně tak kouzelné a do detailů popsání. Ritter ve svém debutu umně splétá vědu s nadpřirozenem a vrtošivost vyvažuje intenzitou. Chytře vystupňovaná zápletky má uspokojivé ukončení, ale bohatý svět tohoto románu si žádá pokračování.“

Kirkus Reviews, starred review

„Smíchejte dohromady jedno novoanglické městečko z 19. století, silnou tradici sherlockovské pastiše, jednu opravdu škaredou čepici, a dostanete tento veselý a sebevědomý debut, ve kterém si nemůžete stěžovat na nedostatek akce ani vtípu.“

Publishers Weekly

- YA, ale bude se to líbit i starším
- atmosféra strašidelná viktoriánská mystery, vtipně napsaná, detektivka ovlivněná Sherlockem Holmesem
- pro fanoušky mystery a historických knih
- vystupují zde nadpřirozené bytosti
- obálka se přebírá – viz originál

O autorovi:

William Ritter je americký autor, vystudoval angličtinu a učitelství se zaměřením na tvůrčí psaní a folklor na Oregonské univerzitě. V současnosti učí na střední škole ve Springfieldu.

Jackaby (2014) je jeho první román. Pokračování *Beastly Bones* vyjde v USA na podzim 2015.

Posudek:

Kniha je vyprávěná z pohledu Abigail, která je chytrá, vtipná, tvrdohlavá, praktická, jde si za svým a nenechá se jen tak lehce zastrašit. Pozorujeme, jak bojuje s předsudky ze strany společnosti a jak se vypořádává s představami, které o ní a její životní cestě měli její rodiče, i tak si ale stojí za tím, co si zvolila ona.

Jackaby je taky sympatický, je to typický potrhlý detektiv, který si všímá stop, které zanechaly nadpřirozené bytosti, a vůbec si nedělá hlavu s tím, co se o něm ve městě povídá, co si na sebe obleče nebo koho urazí.

Autor se dopodrobna a opakovaně věnuje Novému Fiddlehamu, *Jackabyho* domu, místům činu atd. *Jackabyho* dům hraje důležitou roli, je celý kouzelný.

Rozhovor s autorem:

<http://algonquinyoungreaders.com/author/william-ritter/>

Autorův Twitter:

<https://twitter.com/Willothewords>

Více o knize:

<http://algonquinyoungreaders.com/book/jackaby/>

Více o postavách:

<http://www.algonquinyoungreaders.com/wp/wp-content/uploads/2014/04/jackaby-cast-v3.pdf>

Ukázka:

KAPITOLA PRVNÍ

Byl konec ledna, Nová Anglie si oblékla kabát čerstvého sněhu a já jsem právě přešla po můstku z lodí na břeh. Město New Fiddleham se třpytilo v nastupujícím soumraku, na namrzlých fasádách nábrežních domů pableskovalo světlo plynových lamp a měnilo cihlové zdivo v jiskřivé drahokamy. Odrazy jeho záře tančily v inkoustové černi Atlantiku a houpaly se na vlnách. Šla jsem dál a všechno, co jsem s sebou měla, jsem si přitom nesla v jediném kufru. Pevná půda pod nohama mi po tolika týdnech na moři náhle připadala zvláštní a všude kolem mě se tyčily vysoké domy. Později jsem to město měla dobře poznat, ale oné chladné zimy roku 1892 pro mne byla všechna ta zářící okna a tmavá zákoutí cizí, plná nevýslovných nebezpečí a svůdných tajemství.

Nebylo to nijak staré město – alespoň ne podle měřítek těch, která jsem viděla na cestách –, pyšnilo se však stejnou okázalostí a žulovou sebejistotou jako kterýkoliv evropský přístav. Pobývala jsem předtím v horských vískách na Ukrajině, ve středověkých městečcích v Německu a v Polsku i na venkovských sídlech rodné Anglie, ale stále jsem se nemohla ubránit strachu, který mi naháněl hukot a horečný rytmus rušného amerického přístavu. I když

z oblohy již zmizly poslední zbytky podvečerního světla, doky se stále ještě hemžily temnými postavami, chvátajícími za svými záležitostmi.

Kupci zavírali okenice a zamykali obchůdky na noc. Přístavem se potloukali námořníci, kteří měli zrovna volno, a vyhlíželi nějaké pořádné povyražení, za něž by mohli utratit své těžce vydřené peníze – a ženy s hlubokými výstřihy, které se už očividně nemohly dočkat, až jim k co nejrychlejší útratě pomohou. V jednom z mužů jako bych zahlédla svého otce, sebejistého a úspěšného, který nejspíš jako už tolikrát kráčí domů pozdě, protože se celý večer raději než čekající rodině věnoval práci.

Na protější straně doku si mladá žena přitáhla zimní kabát k tělu a sklopila hlavu, když kolem prošla parta námořníků. Možná se jí trochu třásla ramena, ona však držela směr a nenechala se divokým smíchem námořníků vychýlit z kurzu. Viděla jsme v ní sama sebe, dívku stejně ztracenou, svéhlavou a směřující kamkoliv, jen ne domů.

Po přístavní hrázi se prohnal mrazivý větřík a pronikl mi za odřené lem šatů i skrze švy kabátu. Musela jsem si rychle chytit čepici, aby mi ji nevzal. Ta stará tvílová čapka se hodila spíš pro kluka – otec říkal, že v ní vypadám jak kamelot –, ale v posledních měsících jsem si ji oblíbila. Přistihla jsem se, že bych si pro jednu přála mít všechno to nadbytečné spodní prádlo, které dle mé matky nutně potřebuje řádná žena. Střih mých jednoduchých, zelených vycházkových šatů se skvěle hodil k pohybu, ale lezavý mráz jejich látka nezachytila ani v nejmenším.

Zvedla jsem huňatý límec kabátu, aby mi sníh nepadl za krk, a šla jsem dál. V kapse mi cinkala hrst mincí, které mi ještě zbyly z toho, co jsem si v cizině vydělala. Věděla jsem, že bych si za ně stěží koupila víc než cizí soucit, a to bych ještě musela usmlouvat skvělou cenu. Vyražené hlavy cizích monarchů však mohly vyprávět, a když jsem se tak plahočila křupajícím sněhem k hospodě, byla jsem šťastna za jejich zvonivou společnost. Pán v dlouhém hnědém kabátě zamotaný do šály skoro až k obočí mi podržel dveře a já jsem vešla dovnitř. Smetla jsem si čerstvé vločky z vlasů, pověsila jsem kabát a čapku na věšák u vchodu a zašoupla za ně kufr. Vonělo to tu po dubu, palivovém dříví a pivě a žár vydatně živého ohně mi s štípáním vrátil život do tváří. Asi půl tuctu štangastů sedělo roztroušeně u tří či čtyř prostých, kulatých dřevěných stolů.

V protějším rohu stál stolní klavír a stolička byla volná. Zнала jsem pár melodií z paměti, protože jsem se na gymnáziu učila hrát – matka trvala na tom, že dáma by měla ovládat hru na nějaký hudební nástroj. Při představě, že své vybrané vzdělání použiji k tak přízemnímu účelu, a ještě k tomu bez doprovodu v téhle podivné americké krčmě, by na ni šly nejspíš mdloby. Rychle jsem od panovačného opatrnictví své matky odvrátila myšlenky, abych na něm snad nedopatřením nenašla něco rozumného. Místo toho jsem nasadila svůj nejrozkošnější úsměv a zamířila jsem k barmanovi. Když jsem se přiblížila, nadzvedl jedno ze svých hustých obočí a po klenbě lysé hlavy se mu rozběhly vlnky vrásek.

„Dobrý den, pane,“ řekla jsem a přistoupila k baru. „Jmenuji se Abigail Rooková. Zrovna jsem se vylodila a zjistila jsem, že se mi momentálně maličko nedostává hotovosti. Zajímalo by mě, jestli bych si nemohla odložit čapku na váš klavír a zahrát pár...“

Barman mi skočil do řeči. „Je rozbitý. Už pár týdnů.“

Muselo na mě být patrné zklamání, protože když jsem se otočila k odchodu, zatvářil se mile. „Ale počkejte.“ Nalil pintu zpěněného piva, s kývnutím ji šoupl ke mně přes pult a přátelsky na mne mrkl. „Posadte se na chvíli, slečno, a počkejte, až přestane sněžit.“

Skryla jsem překvapení za vděčným úsměvem a posadila jsem se k baru, vedle rozbitého klavíru. Letmo jsme se rozhlédla po ostatních hostech, v hlavě mi přitom zněl matčin hlas a varoval mě, že nejspíš vypadám jako „nějaká taková holka“, nebo ještě hůř, a že opilí zvrhlíci, kteří navštěvují tahle místa, na mne určitě budou zírat jako vlci na zatoulané jehně. Zatím se ale zdálo, že opilí zvrhlíci si mě ani nevšimli. Většina z nich vlastně vypadala docela sympaticky, i když trochu unaveně po dlouhém dni, a dva z nich v zadní části lokálu poklidně hráli šachy. S pintou piva v ruce jsem se stále cítila nesvá, jako bych se měla nervózně ohlížet přes rameno, zda nejde ředitel školy. Nebylo to poprvé, co jsem pila alkohol, ale ještě jsem si nezvykla, že mne berou jako dospělou.

Zírala jsem na svůj odraz v ojíněném okně. Od chvíle, kdy jsem za sebou nechala břehy Anglie, uplynul sotva rok, ale tu drsnou mladou ženu, která na mne hleděla zpět z okenní tabule, jsem stěží poznávala. Slaný mořský vzduch mi z lící ukradl část někdejší jemnosti a pokožku jsem měla snědou a opálenou – alespoň na anglické poměry. Vlasy jsem neměla úhledně spletené do copu a svázané stužkami, jak to vždycky upřednostňovala matka, ale narychlo sepnuté do jednoduchého drdolu, který by možná působil maličko usedle a tetkovsky, nebýt toho, že vítr osvobodil několik zvlněných pramínků a ty mi teď volně splývaly kolem límce. Dívka, co prchla z koleje, byla pryč a místo ní tu seděla tahle neznámá žena.

Odrhla jsem pozornost od odrazu v okně a upřela ji na sněhové vločky, které vířily a metaly kotrmelce ve světle lamp za ním. Usrkávala jsem hořký nápoj a přitom jsem si čím dál tím silněji uvědomovala, že za mnou někdo stojí. Pomalu jsem se otočila a skoro jsem při tom zvrhla pivo.

Mám dojem, že nejvíc mne vylekaly ty oči, doširoka otevřené a zírající na mne pátravě a pronikavě. Ty oči – a skutečnost, že cizinec stál ani ne půl kroku od mé židle a přitom se ještě lehce nakláněl kupředu, takže když jsem se obrátila a pohlédla mu do tváře, naše nosy do sebe málem narazily.

Jeho vlasy byly černé nebo velmi tmavě hnědé, působily téměř divoce a měly dost vychování tak akorát na to, aby v rozčuchaných trsech mířily jakž takž dozadu – kromě několika nezvedených pramenů, jež mu tančily na skráních. Měl ostře řezané lícní kosti a pod bledýma, mračně šedýma očima výrazné kruhy. Zdálo se, jako by tyhle oči prožily už stovky životů, ale jinak působil mladě a sálala z něj energie a živé zanícení.

Trochu jsem se odtáhla, abych si ho mohla prohlédnout v celku. Byl štíhlý až vyhublý a jeho těžký hnědý kabát nejspíš vážil tolik co on sám. Spadal mu ke kolenům a tížilo jej několik očividně přečpaných kapes. Klopy mu věncila dlouhá vlněná šála, plandala až skoro k spodnímu lemu kabátu a já jsem v ní poznala tu, kterou jsem míjela, když jsem vcházela dovnitř.

„Zdravím...?“ vysoukala jsem ze sebe, jakmile jsem na barové stoličce znovu získala rovnováhu. „Mohu nějak pomoci?“

„Nedávno jste dorazila z Ukrajiny.“ Nebyla to otázka. Mluvil klidným, nevzrušeným tónem, ale bylo z něj cítit ještě něco dalšího... Pobavení? Pokračoval a šedé oči mu tančily, jako by každou myšlenku zkoumaly několik vteřin před tím, než ji ústa vyslovila. „Cestovala jste přes Německo a potom hodně dlouho velkou lodí... vyrobenou převážně z oceli, to se vsadím.“

Prohlížel si mě s hlavou nakloněnou ke straně, ani jednou mi však nepohlédl přímo do očí a stále stáčel pohled stranou, jako by jej fascinovaly mé vlasy či ramena. Naučila jsem se, jak se

vypořádat s nevíтанou pozorností chlapců ve škole, ale tohle bylo něco docela jiného. Dařilo se mu působit, jako bych zcela strhla jeho pozornost a zároveň ho vlastně vůbec nezajímala. Bylo to přinejmenším poněkud zneklidňující, ale zjistila jsem, že jsem sama stejně tak zvědavá jako podrážděná.

Pomaloučku mi začínalo svítat. Usmála jsem se na něj a řekla jsem: „Aha, vy jste byl také na Lady Charlottě, že ano? Promiňte, potkali jsme se na palubě?“

Muž se na okamžik zatvářil opravdu zmateně a konečně mi pohlédl do očí. „Na jaké lady? O čem to mluvíte?“

„O Lady Charlottě,“ odpověděla jsem, „obchodním spoji z Bremerhavenu. Nebyl jste mezi cestujícími?“

„Tu dámu neznám. Zní to dost příšerně.“

Hubený podivín si mne znovu začal zkoumavě prohlížet. Mé vlasy a švy mého saka ho očividně zaujaly víc než náš rozhovor.

„No, jestli jsme nepřišli spolu, tak jak vůbec – aha, musel jste se potají mrknout na štítky u mého kufru.“ Snažila jsem se stále působit bezstarostně, ale když se ke mně ještě o něco přiblížil a nepřestával mě zkoumat, odtáhla jsme se. Do zad mne nepohodlně tlačila dubová deska baru. Muž jemně voněl hřebíčkem a skořicí.

„Nic takového. To by byl nezdvořilý vpád do soukromí,“ prohlásil rozhodně, sebral mi z rukávu žmolek, ochutnal ho a pak ho zastrčil kamsi do hlubin neforemného kabátu.

„Už to mám,“ oznámila jsem. „Jste detektiv, že ano?“ Jeho pohled přestal tleskat sem a tam a znovu se setkal s mým. Bylo mi jasné, že tentokrát jsem se trefila. „Jasně, jste jako ten, jak se jmenuje... Ten co se s ním radí Scotland Yard, v těch povídkách, nemám pravdu? Tak co, je to tak? Nechte mě hádat – cítil jste z mého kabátu slanou vodu a na šatech jsem měla nějaký nezvyklý odstín hlíny nebo tak něco... Je to tak?“

Muž chvíli přemítal nad odpovědí. „Ano,“ řekl nakonec. „Tak něco.“

Chabě se pousmál, potom se otočil na podpatku, zamířil pryč a cestou k východu si omotával šálu kolem hlavy. Přes uši si narazil pletenou čepici, rozrazil dveře a zlomek okamžiku sbíral odvahu, než vykročil do mrazivého větru, který se kolem něj dral dovnitř. Ještě než se dveře pomalu zavřely, zachytila jsem mezi okrajem vlněné šály a pletenou čepicí poslední letmý pohled mračně šedých očí.

A pak byl ten muž pryč.

Po tom podivném setkání jsem se barmana zeptala, jestli o neznámém cizinci něco neví. Barman se přidušeně zasmál a obrátil oči v sloup. „Slyšel jsem toho spoustu a jedna dvě věci by možná mohly být i pravda. Skoro každý o něm má nějakou historku. Že jo, chlapi?“ Pár místních se zasmálo a někteří začali připomínat útržky příběhů, které mi moc neříkaly.

„Pamatujete na tu věc s kočkou a tuřínama?“

„Nebo na ten šílený požár u starosty?“

„Bratránek na něj nedá dopustit, ale ten taky nedá dopustit na mořský panny a obludy.“

U dvou postarších pánů, kteří dosud hráli šachy, můj dotaz patrně probudil zapomenutý spor a ten se rychle rozhořel do otevřené hádky na téma pověr a naivity. Netrvalo dlouho a oba na svou stranu přitáhli příznivce od okolních stolů, z nichž někteří trvali na tom, že dotyčný je šarlatán, zatímco jiní jej chválili jako dar z nebes. Ze zmateného hašteření jsem nakonec zachytila alespoň mužovo jméno. Byl to pan R. F. Jackaby.

...

PÁTÁ KAPITOLA (část)

„Nevynechala jsem nic důležitého? Všiml jste si něčeho, co mi uniklo?“

„Samozřejmě, že všiml,“ řekl Jackaby tak věcně, že se snad ani nedal podezřívat z arogance.

„Zcela vám unikla skutečnost, že tento společník nebyl člověk. To by samozřejmě za jiných okolností nemělo žádný význam, ale uvážíme-li, v jakém stavu se náš spisovatel nachází, je tato informace zásadní.“

Zamrkala jsem. „Nebyl člověk?“

„Vůbec ne. Na židli po něm zůstaly stopy zřetelně nadpřirozené aury. Kolem těla jsou silnější. Těžko říct, jaká bytost tady byla, ale určitě byla stará. Přímo prastará. Netrapte se tím, samozřejmě že jste si toho nemohla všimnout. Raději mi řekněte, čeho jste si všimla na nebožtíkovi.“

Odmělčela jsem se. „No, je mrtvý,“ řekla jsem a snažila se nedívat tím směrem.

„Ano, a dál?“

„Zjevně ztratil spoustu krve, vzhledem k tomu, že je...“ ztěžka jsem polkla a pořád se dívala na Jackabyho, „takhle roztrhaný.“

„Přesně!“ zašklebil se na mě Jackaby přes mrtvolu. „To je skvělý postřeh.“

„Postřeh? Se vší úctou, pane, toho si nejde nevšimnout. Ten chudák je na kusy!“

„To zranění ale samo o sobě tak zvláštní není.“

„Není? Potkáváte snad rozpárané lidi každý den?“

„To co má tady pan... detektiv na mysli,“ ozval se zvenku nový hlas a zaváhal nad označením ‚detektiv‘, jako by ho jen nerad Jackabymu přiznával, „je, že zajímavá není ani tak krev, která tady je, jako spíš ta, která zde není.“